

ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ

Komise pro doporučování odrůd hrachu polního a sóje

SEZNAM DOPORUČENÝCH ODRŮD 2024

HRÁCH POLNÍ JARNÍ

V České republice, obdobně jako v jiných zemích Evropské unie, jsou vytvářeny Seznamy doporučených odrůd hlavních polních plodin, jejichž cílem je:

- usnadnit orientaci uživatelů v širokém sortimentu nabízených odrůd,
- poskytnout pěstitelům i zpracovatelům objektivní a nezávislé informace o odrůdách,
- umožnit pěstitelům minimalizovat rizika ztrát související s odrůdovými vlastnostmi.

V čem se Seznam doporučených odrůd liší od obdobných přehledů odrůd:

- **široká síť pokusných míst**, kdy jsou každoročně zakládány pokusy s hrachem polním na 13 lokalitách ÚKZÚZ a spolupracujících privátních subjektů,
- **odborné a metodické vedení pokusů**, které spočívá ve výsevu odrůd ve 3 opakováních, průběžném hodnocení stavu porostu a kvality ošetření během vegetace, přičemž poškozené pokusy jsou z hodnocení vyřazeny,
- **víceleté hodnocení** (minimum 3 roky) umožňující vyhodnotit ročníkovou stabilitu výnosu a dalších důležitých agronomických a kvalitativních vlastností,
- **přímé srovnání odrůd** v jednom pokusu, které umožní eliminovat vliv předplodiny, hnojení, chemického ošetření a abiotických stresových faktorů,
- **jednotná a srozumitelná stupnice** pro hodnocení vlastností všech zkoušených odrůd,
- **objektivnost a nezávislost výsledků**.

Jak se odrůda do zkoušeného sortimentu dostane:

- základní podmínkou je **registrace odrůdy v ČR**,
- po úspěšném ukončení registračních zkoušek může **udržovatel** nebo **zmocněný zástupce** podat **žádost o zařazení odrůdy** do zkoušek pro Seznam doporučených odrůd.

Kategorie doporučení:

- **předběžně doporučené (PD)** - nově zařazené odrůdy s nejméně tříletými výsledky zkoušení,
- **doporučené (D)** - odrůdy splňující kritéria pro doporučení zkoušené nejméně čtyři roky,
- **ostatní (O)** - odrůdy nesplňující některé z kritérií pro doporučení.

Výchozími kritérii pro hodnocení odrůd jsou **výnos semene, odolnost proti poléhání, odolnost proti napadení komplexem kořenových chorob, obsah dusíkatých látek a aktivita trypsin inhibitoru.**

Podrobné informace jsou k dispozici na webových stránkách ÚKZÚZ (www.ukzuz.cz), nebo v publikaci SEZNAM DOPORUČENÝCH ODRŮD, která je každoročně v jarním období vydávána.

ABARTH CPG

DOPORUČENÁ

Poloraná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Přednosti: Odolnost proti napadení padlím hrachu.
Pěstitelská rizika: Nízký výnos semene, nízký výnos a obsah dusíkatých látek.
Udržovatel: Limagrain Europe S.A.S., Francie
Zástupce v ČR: Limagrain Česká republika, s.r.o.

ASTRONAUTE CPG

DOPORUČENÁ

Poloraná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Vysoký výnos semene ve druhé zkušební oblasti.
Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.
Udržovatel: RAGT 2n, Francie
Zástupce v ČR: SAATEN - UNION CZ s.r.o.

ATOLL CPG

DOPORUČENÁ

Středně raná zelenosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Přednosti: Vysoký výnos semene v první zkušební oblasti, odolnost proti napadení komplexem kořenových chorob.
Pěstitelská rizika: Nízký obsah dusíkatých látek.
Udržovatel: SELGEN, a.s.

AUDIT CPG

DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.
Udržovatel: Limagrain Nederland B.V., Nizozemsko
Zástupce v ČR: Limagrain Česká republika, s.r.o.

AVATAR CPG

DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Velmi nízká aktivita trypsin inhibitoru.
Pěstitelská rizika: Menší odolnost proti poléhání před sklizní.
Udržovatel: SELGEN, a.s.

BOXER CPG

DOPORUČENÁ

Poloraná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Středně vysoká odolnost proti poléhání před sklizní.
Pěstitelská rizika: Nízký výnos semene.
Udržovatel: Limagrain Europe S.A.S., Francie
Zástupce v ČR: Limagrain Česká republika, s.r.o.

ESO CPG

DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.
Udržovatel: SELGEN, a.s.

GAMBIT PO

DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Přednosti: Velmi nízká aktivita trypsin inhibitoru.
Pěstitelská rizika: Menší odolnost proti poléhání před sklizní.
Udržovatel: SELGEN, a.s.

IMPULS CPG

DOPORUČENÁ

Středně raná zelenosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Rychlost počátečního růstu, odolnost proti napadení komplexem kořenových chorob.
Pěstitelská rizika: Nízký výnos semene.
Udržovatel: SELGEN, a.s.

LUMP CPG

DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: SELGEN, a.s.

OSTINATO CPG

DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Vysoký výnos semene v první zkušební oblasti, středně vysoká odolnost proti poléhání před sklizní.**Pěstitelská rizika:** Výrazná nemá.

Udržovatel: RAGT 2n, Francie

Zástupce v ČR: SAATEN - UNION CZ s.r.o.

PROTIN CPG

DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Přednosti: Středně vysoká odolnost proti poléhání před sklizní, vysoký obsah dusíkatých látek.**Pěstitelská rizika:** Výrazná nemá.

Udržovatel: SELGEN, a.s.

SAXON PO

DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Vysoký výnos semene ve druhé zkušební oblasti.**Pěstitelská rizika:** Výrazná nemá.

Udržovatel: SELGEN, a.s.

TRENDY CPG

DOPORUČENÁ

Poloraná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: SELGEN, a.s.

PO - udělena ochranná práva k odrůdě podle zákona č. 408/2000 Sb.
 CPG - udělena odrůdová práva Společenství (nařízení Rady (ES) 2100/94)
 CPA - podána žádost o udělení odrůdových práv Společenství (nařízení Rady (ES) 2100/94)

Výnos semene dle lokalit (ÚKZÚZ, 2020-2023)

Stanice	Čáslav	Domaníněk *	Hradec nad Svitavou	Chlumec n. Cidl.	Chřlvice	Jaroměřice	Lužany	Pusté Jakartice	Staňkov	Šumperk *	Uherský Ostroh	Věrovany *
Rok	20-21, 23	22-23	21-23	20-23	20-22	20-23	20-21, 23	21-23	20-21, 23	22-23	21-23	21-22
Abarth	87	103	98	94	97	96	89	97	87	96	95	95
Astronaute	101	105	99	102	105	104	91	102	106	114	95	103
Atoll	105	98	101	103	96	93	106	104	100	97	110	104
Audit	101	95	103	97	98	98	102	94	98	97	91	104
Avatar	99	96	100	95	92	98	106	99	96	96	104	104
Boxer	97	99	96	89	91	96	93	95	93	91	85	93
Eso	96	95	99	94	98	100	102	97	94	96	98	94
Gambit	103	97	101	97	93	95	111	100	87	89	100	100
Impuls	92	88	87	88	95	88	108	93	88	81	97	96
Lump	98	101	100	101	102	103	100	98	99	93	97	99
Ostinato	109	99	91	103	100	102	88	102	100	110	94	103
Protin	102	93	102	95	97	98	113	102	99	95	102	88
Saxon	92	107	110	100	97	107	113	108	93	106	102	103
Trendy	91	108	93	100	96	96	105	100	97	94	95	99
Průměr v t.ha ⁻¹	6,23	4,38	5,13	4,19	6,14	5,98	4,49	4,40	6,21	4,48	4,30	5,61
MD 0.05 v %	7	7	13	9	10	9	16	11	13	10	15	15

Průměr standardních odrůd Atoll, Astronaute, Eso, Lump.

* Menší počet dat, výsledky pouze ze dvou ročníků

Významné hospodářské vlastnosti odrůd hrachu polního jarního (ÚKZÚZ, 2020-2023)

Kategorie doporučení		Doporučené													
		100 % v t.ha ⁻¹	Abarth	Astronaute	Atoll	Audit	Avatar	Boxer	Eso	Gambit	Impuls	Lump	Ostinato	Protin	Saxon
Výnos semene 2020-2023 v % přepočtený na průměr standardních odrůd Atoll, Astronaute, Lump, Eso															
Výnos semene 2020-2023 v % dle oblastí:															
1. oblast	4,97	93	101	104	98	97	91	96	98	92	99	104	96	98	96
2. oblast	5,22	93	103	99	99	99	95	98	97	90	101	100	99	105	99
Agronomická charakteristika:															
Růstový typ		SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL
Barva semene		ŽL	ŽL	Z	ŽL	ŽL	ŽL	ŽL	ŽL	Z	ŽL	ŽL	ŽL	ŽL	ŽL
Tvar semene		OVA	VAL	OVA	OVA	VAL	VAL	OVA	OVA	VAL	VAL	VAL	OVA	VAL	OVA
Rychlost počátečního růstu (9-1)		7	8	8	8	8,5	8	8	8,5	9	8	7	8	8	8
Začátek kvetení - rozdíl od odrůdy Lump ve dnech		-4	-2	1	-2	1	-1	2	1	0	72	0	1	0	-2
Zralost - rozdíl od odrůdy Lump ve dnech		-2	0	1	0	1	0	1	0	1	113	0	1	1	-1
Délka rostlin (cm)		82	87	105	97	104	89	97	103	94	90	88	92	91	87
Odolnost proti poléhání před sklizní (9-1)		6	6,5	6	6	5	7	6	5	6	6	7	7	6	6
Hmotnost tisíce zrn (g)		235	252	237	248	259	256	241	263	256	226	230	292	219	241
Odolnost proti chorobám (9-1):															
Komplex kořenových chorob		5	7	8	7	7	6	7	7	8	7	6,5	7	7,5	6
Plíseň hrachu		6	7	7	6	6	6	7,5	7	6,5	7	7	7	7	6
Komplex viróz		7	7,5	8	8	8	7	7	7,5	8	7	7	7	7	7
Kvalita semene 2020-2022:															
Výnos dusíkatých látek (%)	0,999	90	106	97	103	104	98	99	101	96	98	101	106	106	99
Obsah dusíkatých látek (%)		21,2	22,2	21,2	22,6	22,9	23,0	21,8	22,8	23,0	21,5	21,6	23,6	22,5	22,0
Obsah škrobu (%)		53,3	52,7	52,7	52,4	52,0	51,6	52,1	52,3	50,9	52,1	53,0	51,5	51,9	52,1
Aktivita trypsin-inhibitoru (TiU)		4,2	3,7	4,3	3,7	2,8	4,4	3,9	3,3	3,9	4,2	5,0	4,7	3,8	4,7
Barevná vyrovnanost semen (%)		96	95	94	93	93	94	92	92	96	97	98	94	92	96
Přihlášené množitelské plochy 2023 (E+C1;%)		0,6	25,4	-	6,0	6,3	2,2	16,1	3,4	1,6	3,3	3,6	-	10,8	-
Rok registrace:		2013	2014	2022	2010	2018	2015	2012	2011	2014	2016	2021	2022	2019	2016

1. oblast: Čáslav, Dobřichovice, Chlumecký n. Cidl., Chrlice, Uherský Ostroh, Věrovany

2. oblast: Domanínec, Hradec nad Svitavou, Jaroměřice, Lužany, Pusté Jakartice, Staňkov, Šumperk

Barva semene:

ŽL = žlutosemenné odrůdy

Z = zelenosemenné odrůdy

Tvar semene:

VAL = válcovitý

OVA = oválný

Přednost

Riziko

Bodové hodnocení: 9 = nepoléhavá, odolná proti napadení 1 = zcela poléhavá, zcela napadána chorobami

Kategorie rozmnožovacího materiálu: E - Elita, C1 - certifikované osivo.